

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **Ing. V. K.,** zastoupeného JUDr. Bedřichem Vymětalíkem, advokátem se sídlem Lískovecká 2089, Frýdek - Místek, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Ostravě,** se sídlem Na Jízdárně 3, Ostrava, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 11. 2004, sp. zn. 22 Ca 297/2003,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým soud zamítl jeho žalobu proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ostravě („žalovaný“) ze dne 30. 4. 2003, č. j. 8649/150/2002. Žalovaný tímto rozhodnutím zamítl odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Finančního úřadu Ostrava II ze dne 15. 4. 2002, č. j. 64309/02/389911/4941.

Stěžovatel v kasační stížnosti označil zákonný důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a namítá tak nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Pochybení soudu spatřuje stěžovatel v tom, že přiznaný úrok z přeplatku je přeplatkem na dani ve smyslu ustanovení § 64 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále též „daňový řád“) a vztahuje se na něj tedy i odst. 6 cit. ustanovení. Měl mu být proto vrácen v zákonné lhůtě 15 dnů, ve skutečnosti mu však nebyl vrácen vůbec.

Proto stěžovatel navrhuje napadený rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení, neboť tvrdí, že odporuje čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod a také čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti toliko odkazuje na právní názor obsažený v napadeném rozsudku krajského soudu a navrhuje kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ke stížnostním důvodům ze správního a soudního spisu plyne, že Finanční úřad ve Frýdlantu nad Ostravicí rozhodnutím ze dne 28. 3. 1996, č. j. 9842/920/95/Pa, stěžovateli přiznal nárok na úrok z přeplatku ve výši 89 917 Kč, a to z toho důvodu, že stěžovateli ke dni 2. 5. 1995 vznikl vratitelný přeplatek na dani důchodové a dani z objemu mezd ve výši 704 801 Kč. Předmětný úrok z přeplatku byl stěžovateli ve lhůtě 15 dnů vrácen. Toto rozhodnutí stěžovatel nenapadl reklamací.

Stejný finanční úřad zároveň exekučním příkazem na přikázání pohledávky na peněžní prostředky na účtech vedených u bank ze dne 20. 3. 1996, č. j. 7461/920/96 - 64, odebral stěžovateli celkovou částku 236 419,53 Kč, zahrnující rovněž shora označený přeplatek na dani.

Podáním ze dne 2. 2. 2002 stěžovatel požádal o úhradu úroku z prodlení, a to z toho důvodu, že předmětný úrok z přeplatku za období 3. 1. 1994 až 9. 5. 1995 mu byl vrácen až dne 22. 4. 1996, nikoliv 11. 5. 1995. Tuto žádost Finanční úřad Ostrava II shora označeným rozhodnutím ze dne 15. 4. 2002 zamítl, když uvedl, že tento úrok byl stěžovateli sice skutečně vrácen dne 22. 4. 1996, tzn. s prodlením 347 dnů, nicméně jelikož daňový řád nestanoví lhůtu pro přiznání a připsání úroku, „nelze účinně uplatnit přiznání požadovaného úroku z úroku.“

Žalovaný citovaným rozhodnutím ze dne 30. 4. 2003 zamítl odvolání stěžovatele proti uvedenému rozhodnutí finančního úřadu ze dne 15. 4. 2002. Přitom vycházel z toho, že přeplatek není daní, neboť podle ustanovení § 64 odst. 1 daňového řádu je přeplatkem částka plateb převyšující splatnou daň včetně příslušenství daně. Úrok tak je příslušenstvím daně a nikoliv přeplatku. Proto ustanovením § 64 odst. 6 citovaného zákona není založen nárok na vyplacení úroku za to, že úrok z přeplatku nebyl vrácen zároveň s přeplatkem, nýbrž později. Na daný případ se nevztahuje soukromoprávní úprava, obsažená zejména v ustanovení § 369 obchodního zákoníku, neboť nejde o vztah mezi dvěma soukromoprávními subjekty, nýbrž o veřejnoprávní vztah.

Krajský soud v Ostravě napadeným rozsudkem zamítl žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného, když se ztotožnil s názorem žalovaného, že ustanovení § 58 daňového řádu obsahuje taxativní výčet příslušenství daně, vztahující se na případy povinnosti daňového poplatníka vůči správci daně, což vylučuje možnost aplikace ustanovení § 64 stejného zákona, upravujícího naopak povinnost správce daně vůči poplatníkovi.

Nejvyšší správní soud především konstatuje, že stěžovatel výslovně označil důvod kasační stížnosti, zakotvený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tzn. nezákonnost napadeného rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. O nezákonnost napadeného rozsudku by se přitom jednalo tehdy, jestliže by krajský soud aplikoval na zjištěnou skutkovou situaci nesprávné zákonné ustanovení (příp. by opomenul aplikaci některých ustanovení dalších) anebo by sice vycházel z relevantních zákonných ustanovení, nicméně jejich výklad by odporoval běžným interpretačním metodám (teleologická, systematická, logická, gramatická apod.).

V projednávané věci je učiněn sporným výklad ustanovení § 64 odst. 6 daňového řádu, podle něhož zavinil-li vznik přeplatku správce daně, vrátí přeplatek bez žádosti do 15 dnů a vrátí-li jej po stanovené lhůtě, je povinen zaplatit daňovému dlužníkovi úrok z přeplatku v zákonem stanovené výši. Je-li vrácen přeplatek na žádost po stanovené lhůtě nebo nebyla-li dodržena zákonná lhůta pro vrácení u vratitelného přeplatku, který se podle daňového zákona vrací bez žádosti, aniž by zde při vzniku přeplatku bylo zavinění správce daně, náleží daňovému dlužníkovi zákonem stanovený úrok, a to ode dne následujícího po dni uplynutí zákonné lhůty pro jeho vrácení.

V daném případě je ze shora provedené rekapitulace patrno, že stěžovateli byl přiznán úrok z přeplatku podle citovaného ustanovení daňového řádu a tento mu byl také řádně a v zákonem stanovené lhůtě uhrazen. Příslušné rozhodnutí, vydané správcem daně dne 28. 3. 1996, stěžovatel nenapadl opravným prostředkem (reklamací) a ústavní stížnost, podanou proti tomuto a řadě dalších finančních rozhodnutí, odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 31. 1. 2002, sp. zn. IV. ÚS 475/2000. Ústavní soud k tomu výslovně uvedl, že skutečnost, že stěžovatel proti citovanému rozhodnutí nevyužil možnost podat reklamaci podle ustanovení § 53 daňového řádu, nelze napravit postupem podle ustanovení § 64 stejného zákona a požadovat tak nové věcné projednání pravomocně přiznaného úroku. S tímto názorem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje, což konkrétně znamená, že v projednávané věci již není dán jakýkoliv procesní prostor pro dodatečné zpochybňování výše přiznaného úroku z přeplatku na předmětné dani. Navíc samotný stěžovatel v kasační stížnosti přiznává, že úrok z prodlení mu byl skutečně vrácen, a to dne 22. 4. 1996. Na této skutečnosti nic nemění ani fakt, že v důsledku vydaného exekučního příkazu na bankovní účet stěžovatele mu tyto prostředky fakticky nebyly nikdy vyplaceny.

Podstata stěžovatelova nesouhlasu s postupem správce daně tak spočívá v tom, že podle jeho názoru mu měl být úrok z prodlení vrácen již dne 13. 5. 1995. V tomto směru se však dopouští omylu, neboť - jak vyplývá ze shora citovaného pravomocného rozhodnutí Finančního úřadu ve Frýdlantu nad Ostravicí ze dne 28. 3. 1996 - ke dni 2. 5. 1995 stěžovateli vznikl vratitelný přeplatek, nikoliv nárok na úrok z přeplatku. Podle citovaného ustanovení § 64 odst. 6 daňového řádu totiž náleží úrok daňovému dlužníku ode dne následujícího po dni uplynutí zákonné lhůty pro vrácení přeplatku, přičemž běh zákonné lhůty počne dnem následujícím po původní lhůtě splatnosti daně.

Pokud stěžovatel namítá, že mu úrok nebyl vrácen zároveň s přeplatkem na dani, jedná se za dané procesní situace o zcela irelevantní námitku, neboť mohla být účinně vznesena v případné reklamaci proti rozhodnutí správce daně ze dne 28. 3. 1996 a v následném řízení. Tuto procesní pasivitu již stěžovatel v tomto řízení nemůže „dohnat“.

Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v souzené věci se krajský soud nedopustil nezákonnosti, když podanou žalobu zamítl jako nedůvodnou, takže stížnostní důvod

ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. naplněn nebyl. Proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému Finančnímu ředitelství v Ostravě náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. dubna 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu